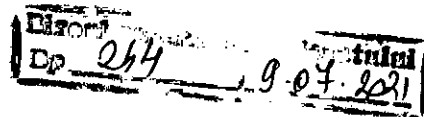

Biroul permanent al Senatului

334, 01.09.2021

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare

Analizând propunerea legislativă pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, cu modificările și completările ulterioare (b244/15.06.2021), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.XXXV/3217/15.06.2021 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr.D510 din 15.06.2021,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,
Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect, în fapt, modificarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.111/2016, cu modificările și completările ulterioare, în sensul introducerii unui mecanism simplu și unitar de stabilire a indemnizației membrilor consiliilor de administrație și/sau consiliilor de supraveghere, respectiv a directorilor din întreprinderile publice.

Potrivit Expunerii de motive, inițiativa legislativă vizează: eliminarea componentei variabile a „indemnizației lunare”; stabilirea indemnizației lunare în funcție de câștigul salarial mediu brut utilizat la fundamentarea bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul în curs; posibilitatea diminuării indemnizației lunare în cazul nerealizării indicatorilor de performanță; restricționarea calității de membru pentru o persoană la cel mult două consilii de administrație sau de supraveghere.

Propunerea legislativă face parte din categoria legilor ordinare, prima Cameră sesizată fiind Senatul, în conformitate cu dispozițiile art.75 alin.(1) din Constituția României, republicată.

2. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se poate pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Ca observație generală, semnalăm că, deși se preconizează eliminarea componentei variabile a remunerației membrilor consiliilor de administrație și/sau consiliilor de supraveghere, respectiv a directorilor din întreprinderile publice - sens în care sunt propuse la modificare art.8 alin.(3), (4) și (6), art.37 alin.(2), (3) și (4) și art.38 alin.(2) și (3) - , numeroase alte dispoziții din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.111/2016, cu modificările și completările ulterioare, conțin referiri la această componentă. Avem în vedere art.2 pct.11, art.3¹ alin.(5), art.13 alin.(6), art.21 alin.(5) și (6), art.29 alin.(11), art.30 alin.(6) și art.55 alin.(3) lit.a) și b). Prin urmare, este necesar ca, pentru corelare, să se intervină și asupra acestor prevederi.

De asemenea, fără a ne pronunța asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate, în vederea evitării existenței unor vicii de neconstituționalitate pentru încălcarea principiului securității raporturilor juridice, consacrat de **art.1 alin.(3) și (5) din Constituție**, recomandăm reanalizarea și reformularea textelor propuse la **pct.1**, pentru **alin.(6)** al art.8, la **pct.2**, pentru **alin.(4)** al art.37 și la **pct.3**, pentru **alin.(3)** al art.38, astfel încât să se stabilească și un nivel minim până la care poate fi diminuată remunerația.

În acest sens, menționăm că, prin **Decizia nr.141 din 12 martie 2020, Curtea Constituțională** a reținut, la paragraful 20, următoarele: *”Referitor la principiul securității juridice, Curtea observă că prin Decizia nr.404 din 10 aprilie 2008, publicată în Monitorul Oficial al*

României, Partea I, nr.347 din 6 mai 2008, instanța de contencios constituțional a statuat că, deși nu este în mod expres consacrat de Constituția României, acest principiu se deduce atât din prevederile art.1 alin.(3), potrivit cărora România este stat de drept, democratic și social și cele ale art.1 alin.(5) cu privire la principiul legalității, cât și din preambulul Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, astfel cum a fost interpretat de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa. Referitor la același principiu, instanța de la Strasbourg a reținut că unul dintre elementele fundamentale ale supremației dreptului este **principiul securității raporturilor juridice** (Hotărârea din 6 iunie 2005, pronunțată în Cauza Androne împotriva României, paragraful 44; Hotărârea din 7 octombrie 2009, pronunțată în Cauza Stanca Popescu împotriva României, paragraful 99). Totodată, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că, odată ce statul adoptă o soluție, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență rezonabile pentru a evita pe cât este posibil **insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiectele de drept vizate de către măsurile de aplicare a acestei soluții** (Hotărârea din 1 decembrie 2005, pronunțată în Cauza Păduraru împotriva României, paragraful 92; Hotărârea din 6 decembrie 2007, pronunțată în Cauza Beian împotriva României, paragraful 33)”.

4. Având în vedere caracterul exclusiv modificator al intervenției legislative, **titlul** trebuie redat sub forma:

„Lege pentru **modificarea Ordonanței** de urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice”.

Precizăm că, potrivit uzanței normative, în cadrul titlului nu se menționează intervențiile legislative care i-au fost aduse actului ce face obiectul modificării, acestea regăsindu-se menționate în partea introductivă a articolului unic.

5. La **partea introductivă a articolului unic**, pentru completa informare legislativă asupra actului normativ, după titlul acestuia trebuie inserată sintagma: „publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.883 din 14 decembrie 2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.111/2016”.

6. La **pct.1, partea dispozitivă** trebuie reformulată potrivit exigențelor normative, astfel:

„1. La articolul 8, alineatele (1), (3), (4) și (6) vor avea următorul cuprins:”.

Precizăm că expresia „se modifică și“ nu mai trebuie folosită, aceasta regăsindu-se în partea introductivă a articolului unic.

După același model trebuie redactate și **părțile dispozitive ale pct.2, 3 și 4.**

Semnalăm că textul propus pentru **art.8 alin.(1)** este identic cu dispoziția *de lege lata*. Prin urmare, este necesară revederea acestuia, în sensul modificării sau eliminării sale.

La **alin.(6)**, întrucât, prin folosirea expresiei “Indemnizația lunară”, textul propus poate conduce la interpretarea potrivit căreia indemnizația poate diferi de la lună la lună, propunem ca acesta să debuteze astfel:

“(6) **Remunerația** membrilor consiliului de administrație ...”.

Avem în vedere că, potrivit art.17 alin.(1) teza I din actul de bază, “*Evaluarea performanțelor regiilor autonome de către autoritatea publică tutelară se face anual și vizează și îndeplinirea obligațiilor ce revin administratorilor, conform contractului de mandat și obiectivelor și indicatorilor de performanță financiari și nefinanciari, aprobați de autoritatea publică tutelară*”.

De asemenea, în cazul regiilor autonome, conform art.22 alin. (5) din același act normativ, “*Evaluarea activității directorilor se face anual de către consiliul de administrație și vizează atât execuția contractului de mandat, cât și a componentei de management a planului de administrare*”.

În plus, în conformitate cu prevederile art.23 alin.(3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.111/2016, cu modificările și completările ulterioare,, “*Anual, directorii întocmesc un raport cu privire la remunerații și alte avantaje acordate administratorilor și directorilor, pe care îl prezintă autorității publice tutelare. Raportul cuprinde cel puțin informațiile prevăzute la art.55 alin.(3)*”. Menționăm că, printre informațiile enumerate la alineatul la care se face trimitere, sunt prevăzute „*structura remunerației, cu explicarea ponderii componentei variabile și componentei fixe*” (lit.a)) și “*criteriile de performanță ce fundamentează componenta variabilă a remunerației, raportul dintre performanța realizată și remunerație*” (lit.b)).

7. La **pct.2** referitor la textul propus pentru **art.37 alin.(2)**, pentru corelare cu normele similare propuse la pct.1 pentru art.8 alin.(3) și (4), respectiv la pct.2 pentru art.37 alin.(3), propunem înlocuirea sintagmei “câștigul salarial mediu brut lunar” cu sintagma “câștigul salarial mediu brut”.

La **alin.(4)**, propunem înlocuirea expresiei “Indemnizația lunară a” - care, de asemenea, poate conduce la interpretarea potrivit căreia indemnizația poate fi diferită de la o lună la alta - , cu “Remunerația”.

Menționăm că, în cazul întreprinderilor publice – societăți, în conformitate cu art.56 din actul de bază, “*Consiliul de administrație sau, după caz, consiliul de supraveghere elaborează un **raport anual privind activitatea întreprinderii publice, (...)**”, iar potrivit art.30 alin.(7) din același act normativ, “**Evaluarea activității administratorilor se face anual de către adunarea generală a acționarilor, după caz, cu sprijinul unor experți în astfel de evaluări, și vizează atât execuția contractului de mandat, cât și a planului de administrare**”.*

Totodată, potrivit art.51 alin.(1) lit.g) din actul de bază, “*Întreprinderea publică, prin grija președintelui consiliului de administrație sau al consiliului de supraveghere, trebuie să publice pe pagina proprie de internet, pentru accesul acționarilor sau asociațiilor și al publicului, următoarele documente și informații: (...) **raportul anual cu privire la remunerațiile și alte avantaje acordate administratorilor și directorilor, respectiv membrilor consiliului de supraveghere și membrilor directoratului în cursul anului financiar**”.*

8. La **pct.3** referitor la textul propus pentru **art.38 alin.(2)**, din considerentele expuse la pct.7 *supra*, dar și pentru un plus de precizie, propunem ca textul să debuteze astfel:

“(2) Remunerația directorilor societății ...”.

De asemenea, la **alin.(3)**, din aceleași rațiuni, propunem înlocuirea expresiei “indemnizația lunară” cu expresia “remunerația directorilor”.

Menționăm că, potrivit art.36 alin.(5) teza I din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.111/2016, cu modificările și completările ulterioare,, “**Evaluarea activității directorilor sau directoratului, după caz, se face anual de către consiliul de administrație sau**

supraveghere și vizează atât execuția contractului de mandat, cât și a componentei de management a planului de administrare”.

9. La **pct.4**, prin folosirea sintagmei “care nu au fost numiți în condițiile prezentei ordonanțe de urgență“, textul propus pentru **art.64 alin.(3)** este lipsit de claritate și predictibilitate, cerințe care trebuie îndeplinite de orice act normativ. Astfel, nu este clar dacă textul se referă la membrii consiliilor de administrație, ai consiliilor de supraveghere și la directorii numiți înainte de intrarea în vigoare a Ordonanței de urgență a Guvernului nr.109/2011, textul putând fi interpretat și în sensul că vizează membrii respectivelor consilii și directorii din cadrul entităților exceptate, potrivit art.1 alin.(3) și (4), de la aplicarea prevederilor sale. Apreciem că este necesară reformularea textului, în funcție de intenția de reglementare.

La **alin.(4)**, pentru o exprimare corectă din punct de vedere gramatical, propunem înlocuirea expresiei „la maxim” cu expresia „la **maximum**”.

Menționăm, însă, că prin soluția preconizată, textul contravine principiului *tempus regit actum*, a cărui aplicație o fac art.6 alin.(2) și (5) din Legea nr.287/2009, privind Codul civil, republicată, cu modificările ulterioare. Astfel, potrivit alin.(2) al articolului sus-menționat, „*Actele și faptele juridice încheiate ori, după caz, săvârșite sau produse înainte de intrarea în vigoare a legii noi nu pot genera alte efecte juridice decât cele prevăzute de legea în vigoare la data încheierii sau, după caz, a săvârșirii ori producerii lor*”, iar conform alin.(5) al aceluiași articol, „*Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare*”.

Precizăm că, în cazul de față, **nu** sunt incidente prevederile art.6 alin.(6) din Codul civil, în conformitate cu care “*Dispozițiile legii noi sunt de asemenea aplicabile și efectelor viitoare ale situațiilor juridice născute anterior intrării în vigoare a acesteia, derivate din starea și capacitatea persoanelor, din căsătorie, filiație, adopție și obligația legală de întreținere, din raporturile de proprietate, inclusiv regimul general al bunurilor, și din raporturile de vecinătate, dacă aceste situații juridice subzistă după intrarea în vigoare a legii noi*”.

10. Având în vedere modificările preconizate, precum și faptul că, de la data intrării sale în vigoare, Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2011 a suferit o multitudine de modificări și completări, recomandăm introducerea unui nou articol, **art.II**, care să dispună republicarea acestui act normativ, cu următoarea redactare:

„Art.II. - Ordonanța de urgență a Guvernului nr.109/2011 privind guvernanta corporativă a întreprinderilor publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.883 din 14 decembrie 2011, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr.111/2016, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu modificările aduse prin prezenta lege, va fi republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, dându-se textelor o nouă numerotare”.

În eventualitatea preluării acestei recomandări, **articolul unic** va deveni **art.I**.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr.546/8.07.2021

O.U.G. nr. 109/2011

M. Of. nr. 883/14 dec. 2011

Ordonanță de urgență privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice

aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 111/2016

M. Of. nr. 415/1 iun. 2016

- 1 modificări prin O.U.G. nr. 51/2013 M. Of. nr. 323/4 iun. 2013
 Ordonanță de urgență pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
 aprobată prin L. nr. 13/2017 M. Of. nr. 194/20 mar. 2017
*modifică art. 8, art. 21 alin. (4), art. 37, art. 38;
 introduce alin. (5) la art. 21*
- 2 completat prin O.U.G. nr. 10/2015 M. Of. nr. 335/15 mai 2015
 Ordonanță de urgență pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
 respinsă prin L. nr. 14/2017 M. Of. nr. 194/20 mar. 2017
introduce art. 5_1
- 3 modificări prin L. nr. 111/2016 M. Of. nr. 415/1 iun. 2016
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
*modifică art. 1-3, art. 5-8, art. 9 alin. (2), art. 10, art. 12-14, art. 16 alin. (2), art. 17, art. 18, art. 21, art. 22, art. 25, art. 27-30, art. 32, art. 33, art. 34 alin. (5), art. 35-37, art. 38 alin. (2) și (3), art. 39, art. 40, art. 41 alin. (2), art. 45 alin. (1) și (5), art. 51 alin. (1), art. 52, art. 53, art. 55 partea introductivă a alin. (3), art. 56-59, art. 60, art. 61 alin. (7), art. 64;
 introduce art. 3_1 și 3_2, alin. (1_1) la art. 4, alin. (4) la art. 15, alin. (3) la art. 23, alin. (1_1) la art. 47, art. 59_1, art. 64_1-64_4;
 abrogă art. 5_1*
- 4 aprobată cu modificări și completări prin L. nr. 111/2016 M. Of. nr. 415/1 iun. 2016
 Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
- 5 modificări prin L. nr. 13/2017 M. Of. nr. 194/20 mar. 2017
 Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 51/2013 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
aprobă O.U.G. 51/2013
- 6 modificări prin L. nr. 14/2017 M. Of. nr. 194/20 mar. 2017
 Lege privind respingerea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 10/2015 pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
respinge O.U.G. 10/2015
- 7 modificări prin O.U.G. nr. 29/2017 M. Of. nr. 235/5 apr. 2017
 Ordonanță de urgență pentru modificarea art. 1 alin. (1) lit. g) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome și pentru modificarea art. 1 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
 aprobată prin L. nr. 178/2017 M. Of. nr. 581/20 iul. 2017
modifică art. 1 alin. (2) și (3)

- 8 modificări prin L. nr. 178/2017 M. Of. nr. 581/20 iul. 2017 *aprobă O.U.G. nr. 29/2017*
Lege privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 29/2017 pentru modificarea art. 1 alin. (1) lit. g) din Ordonanța Guvernului nr. 64/2001 privind repartizarea profitului la societățile naționale, companiile naționale și societățile comerciale cu capital integral sau majoritar de stat, precum și la regiile autonome și pentru modificarea art. 1 alin. (2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
- 9 completat prin O.U.G. nr. 73/2018 M. Of. nr. 629/19 iul. 2018 *introduce alin. (4) la art. 1*
Ordonanță de urgență pentru completarea art. 1 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 109/2011 privind guvernanța corporativă a întreprinderilor publice
- 10 modificări prin L. nr. 13/2019 M. Of. nr. 28/10 ian. 2019 *aprobă cu modificări și completări O.U.G. nr. 89/2018 și modifică art. 5 alin. (2) lit. a)*
Lege pentru aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 89/2018 privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative